

Statsråd Marte Mjøs Persen
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:

Siri Espe, interessepolitisk leder
siri@ungefunksjonshemmede.no

Vår dato:

20.12.2022

Unge funksjonshemmedes krav til statsbudsjettet 2024

Unge funksjonshemmede leverer med dette våre krav til statsbudsjettet 2024 på Arbeids- og inkluderingsdepartementets områder.

1. Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år

Trening og fysisk aktivitet er viktig for både psykisk og fysisk helse. For mange funksjonshemmede er det nødvendig med spesialisert utstyr for å kunne være fysisk aktiv, og ordningen med aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år er et viktig bidrag til dette. Samtidig er det flere utfordringer med ordningen som gjør at funksjonshemmede ikke får mulighet til å delta i fysisk aktivitet og leve aktive og selvstendige liv slik som resten av befolkningen. Den rammestyrte ordningen har lenge vært underbudsjettet, og bevilgningen går tom tidligere og tidligere for hvert år. Det fører kun til lengre ventelister og færre som har mulighet til å ivareta egen helse. Videre vet vi at NAV selv mener ordningen er tungvinn å administrere. Vi mener en lik ordning for alle, uavhengig av alder, vil sikre at alle som oppfyller vilkårene for aktivitetshjelpemidler får sin rettighet oppfylt. I tillegg ville en lik ordning forenklet arbeidet for NAV sin del. Sekundært mener vi at rammen må økes betydelig.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- Sikre at personer over 26 år får tilgang til nødvendige aktivitetshjelpemidler ved å oppheve aldersgrensen slik at ordningen blir lik for de over og de under 26 år.
- Sekundært bevilge minimum 200 millioner kroner over kap. 2661, post 79 for å sikre tilstrekkelig finansiering til aktivitetshjelpemidler.

2. Grunnstønad

Grunnstønaden er et viktig bidrag i å utjevne de sosioøkonomiske forskjellene mellom personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom og befolkningen generelt. I en tid der kostnadene har økt betydelig på alle samfunnsområder er det usosialt å opprettholde de høye satsene for grunnstønad. Høye satser for grunnstønad rammer unge voksne med funksjonsnedsettelser og

kronisk sykdom spesielt hardt. Mange har allerede høyere levekostnader og en lavere sosioøkonomisk status enn befolkningen generelt. For å unngå at funksjonshemmede får en enda strammere privatøkonomi og kommer enda dårligere ut enn befolkningen ellers er det nødvendig å nedjustere satsene for grunnstønad.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- *Nedjustere satsene for grunnstønad over kap. 2661, post 70, til maksimum 2022-nivå.*

3. Styrking av arbeidsmarkedstiltakene

Som paraplyorganisasjon for ungdom og unge voksne med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom vet vi at utdanning er veien inn i arbeidslivet for de aller fleste av våre medlemmer. Unge funksjonshemmede mener derfor at høyere utdanning som arbeidsmarkedstiltak må styrkes.

Effekten av utdanning for sysselsetting er betydelig større for funksjonshemmede enn for befolkningen for øvrig. Samtidig er høyere utdanning som arbeidsmarkedstiltak lite brukt, og det er begrensninger i dagens regelverk som hindrer god og effektiv bruk av ordningen. Begrensninger i varighet gjør at man maks har mulighet til å fullføre en bachelorgrad på normert fulltid. For unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom vil ikke dette alltid være gjennomførbart, og mange kan ha behov for ekstra tid for å fullføre sin utdanning. Av alle landets studenter er det omtrent 50% som fullfører på normert tid. Det vil si at det er like vanlig å fullføre en bachelorutdanning på normert tid, som ikke. Behovet for endringer i ordningen er derfor stort.

Videre mener vi det er nødvendig å øke satsen for tiltakspenger. Satsen for tiltakspenger ble kraftig redusert i 2022, og ble ikke økt i statsbudsjettet for 2023. Dette vil ramme ungdom og unge voksne med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom. Dette er en gruppe som ikke nødvendigvis har noen tidligere inntekt å vise til, men samtidig ønsker seg ut i arbeid. Det pekes på at de som stod utenfor arbeidslivet før koronapandemien nå får ekstra vansker med å finne seg nytt arbeid. Vi mener derfor det er paradoks at arbeidslediges mulighet til å komme ut i arbeidslivet er svekket. For å gjøre avstanden til arbeidsmarkedet mindre, ikke større, mener vi satsen for tiltakspenger må økes til 2021-nivå.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- *Prioritere høyere utdanning som arbeidsmarkedstiltak over kap. 634, post 01, og fjerne alders- og varighetsbestemmelsene i regelverket som hindrer god bruk av ordningen.*
- *Øke satsen for tiltakspenger over kap. 634, post 01 til minimum 2021-nivå.*

4. Tiltak mot diskriminering i arbeidslivet

Våren 2021 leverte forskere ved OsloMet resultatene fra en omfattende studie som for første gang dokumenterer at funksjonshemmede møter systematisk diskriminering i jobbsøknadsprosesser¹. Resultatene fra studien er nedslående. Kvalifiserte jobbsøkere som oppgir å være rullestolbruker har halvparten så stor sannsynlighet for å bli innkalt til intervju som andre jobbsøkere, selv med lik kompetanse. Søkere som oppgir å ha psykiske helseproblemer

har 27% lavere sannsynlighet for å motta en invitasjon til jobbintervju. Dette bekrefter dessverre det vi har visst lenge: funksjonshemmede møter omfattende diskriminering i arbeidslivet.

Vi mener derfor at det er et stort behov for tiltak for å adressere denne diskrimineringen. Diskriminering bunner ofte i fordommer og manglende kunnskap om funksjonsnedsettelse. Det er behov for holdningsendringer og omfattende kunnskapsheving blant arbeidsgivere om funksjonshemmede som gruppe ut ifra et likestillingsperspektiv. Det å jobbe for økt sysselsetting blant funksjonshemmede nytter lite dersom arbeidsgivere ikke er villige til å ansette. Unge funksjonshemmede stiller derfor spørsmål til regjeringen om hvilke planer og tiltak regjeringen har for å redusere diskrimineringen funksjonshemmede møter i arbeidslivet? Videre stiller vi spørsmål ved hvilke tiltak regjeringen har for å bidra til økt sysselsetting av funksjonshemmede?

5. Ungdomsgarantien

Unge funksjonshemmede er positive til regjeringens ungdomsgaranti, og bevilgningen på 175 millioner over statsbudsjettet for 2023. Det er avgjørende at denne opprettholdes og styrkes også i 2024, særlig sett i lys av koronapandemien. De siste årene har koronapandemien skjøvet mange unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom enda lengre bort fra arbeidslivet. Det er svært viktig i tiden fremover å sørge for at dette utenforskapet ikke biter seg fast og blir langvarig.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- Videreføre satsningen på ungdomsgarantien med minimum 175 millioner over kap. 605, post 01.

Anmodning om møte

Unge funksjonshemmede ber med dette om et møte med politisk ledelse i departementet for å utdype våre krav til statsbudsjettet for 2024.

Med vennlig hilsen,

Ingrid Østli

Generalsekretær

Unge funksjonshemmede

Ingrid Thunem

Styreleder

Unge funksjonshemmede

Kopi: Kulturdepartementet v/Kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

1) HIRE? A mixed-method examination of disability and employers inclusive working life practices:

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/hire>